

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1855/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Törvényszék 1.Pkf.20.823/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

Indokolás

I.

- [1] 1. A személyesen eljáró Szatmári Lajos Zoltán (a továbbiakban: indítványozó) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, melyben a Debreceni Törvényszék 1.Pkf.20.823/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Debreceni Járásbíróság 85.Pk.500.443/2023/7. számú végzésére is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapját képező egyedi ügyben megállapított tényállás szerint az indítványozó és a kérelmezett édesanya kapcsolatából három gyermek született (2012-ben, 2014-ben és 2016-ban). A kérelmező és gyermekei közötti kapcsolattartást az alapeljárás idején a Debreceni Törvényszék 1.Pkf.20.755/2022/2. számú végzésével helybenhagyott, Debreceni Járásbíróság 52.P.21.116/2021/39. számú végzésébe foglalt ideiglenes intézkedés szabályozta. Az ideiglenes intézkedésben foglaltak szerint az indítványozót folyamatos kapcsolattartás illetve meg minden páros héten pénteken 18 órától vasárnap 18 óráig azzal, hogy a gyermekeket a kérelmezett édesanya mindenkor tartózkodási helyéről elviheti, és a kapcsolattartás lejártával köteles őket visszavinni.
- [3] Az indítványozó 2023. február 7. napján előterjesztett kérelmében kérte a három gyermek vonatkozásában a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtását. Ennek keretében egyfelől azt kérte, hogy a bíróság kötelezze a kérelmezett édesanyát

a 2023. január 2-8. napja közötti időszakos kapcsolattartás, a 2023. január 14-15-ig tartó rendszeres kapcsolattartás és a 2023. január 28-29-ig tartó rendszeres kapcsolattartás pótlásának biztosítására a legközelebbi megfelelő időpontban, de legkésőbb hat hónapon belül. Az indítványozó másfelől azt is kérte, hogy a bíróság ezen időpontok vonatkozásában hívja fel a kérelmezett édesanyát arra, hogy a végzés kézhezvételét követően esedékes kapcsolattartásnak a kapcsolattartásra vonatkozó határozat szerinti időpontban és módon tegyen eleget. Az indítványozó végezetül azt is kérte, hogy a bíróság kötelezze a kérelmezett édesanyát arra, hogy a jövőben esedékes kapcsolattartások során, a gyermekek átadásakor adja át az indítványozónak a gyermekek személyi okmányait (személyi igazolvány, TAJ kártya, útlevel, diákigazolvány, lakcímkártya) is. Az indítványozó kérelmében előadta, hogy a megjelölt időszakokban a kérelmezett édesanya nem adta át a gyermekek személyazonosító okmányát és TAJ kártyáját. Az indítványozó kérelmében részletesen kifejtette, hogy ezen kapcsolattartások alkalmával az igazolványok hiánya mely programok során jelentett zavaró, nehezítő körülményt, illetve okozott többletköltséget (Debreceni Járásbíróság végzése, Indokolás [5]).

- [4] A Debreceni Járásbíróság 85.Pk.500.443/2023/7. számú, 2023. március 20. napján meghozott végzésében elrendelte a kapcsolattartást szabályozó rendelkezések végrehajtását, és felhívta a kérelmezett édesanyát, hogy a kapcsolattartások kezdetén a gyermekek okmányait is adja át az indítványozónak, a kapcsolattartás pótlása iránti kérelmet ugyanakkor elutasította. A bíróság végzésében megállapította, hogy a gyermek átadása magában foglalja a kapcsolattartás során szükséges egyéb tárgyak (így például gyógyszerek, tanszerek, személyes okmányok) átadásának kötelezettségét is, melynek elmaradása esetén a kapcsolattartás zavartalansága sérül (Debreceni Járásbíróság végzése, Indokolás [18]–[19]). A bíróság végzésében kiemelte, hogy a személyazonosító okmány és a TAJ kártya átadása minden esetben szükséges, míg az egyéb okmányok (lakcímkártya, diákigazolvány, útlevel) esetében a körülményektől függően mérlegelendő az átadás szükségessége. Jelen esetben a kérelmezett édesanya egyfelől csupán állította (ám nem bizonyította), hogy a kérdéses iratokat az egyik gyermek táskájában elhelyezte (azaz valójában a gyermekekkel együtt azokat átadta), másfelől pedig maga is akként nyilatkozott, hogy a gyermekek átadásakor nem tájékoztatta az indítványozót arról, hogy az okmányokat hol találja, ezért a Debreceni Járásbíróság arra a következtetésre jutott, hogy a kérelmezett édesanya megszegte a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltakat a 2023. január 14–15-i és január 28–29-i rendszeres kapcsolattartások alkalmával (Debreceni Járásbíróság végzése, Indokolás [22]–[23]). A végzés szerint a kapcsolattartásra vonatkozó határozat a 2023. január 2-8. közötti időszakos kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezést nem tartalmaz, ekként annak megszegése sem állapítható meg. Tekintettel arra, hogy a kérdéses rendszeres kapcsolattartások

megvalósultak, ezért a bíróság a kapcsolattartás pótlására irányuló kérelmet nem találta alaposnak (Debreceni Járásbíróság végzése, Indokolás [22]).

- [5] 1.2. Az indítványozó fellebbezése folytán másodfokon eljáró Debreceni Törvényszék 1.Pkf.20.823/2023/2. számú, 2023. június 9. napján kelt végzésével az elsőfokú végzést azzal a kiegészítéssel hagyta helyben, hogy figyelmeztette a kérelmezett édesanyát, hogy amennyiben a bíróság felhívását nem teljesíti, akkor a teljesítés elmaradása esetén a bíróság pénzbírságot szab ki vele szemben. A Debreceni Törvényszék osztotta az elsőfokú bíróság megállapításait, megítélése szerint pedig a kapcsolattartás pótlása elrendelésének azért sem volt helye, mert a kapcsolattartás megvalósult a gyermekek és az indítványozó között, csupán a személyi okmányok átadása nem volt igazolható (Debreceni Törvényszék végzése, 2. oldal).
- [6] 2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszát, melyben a Debreceni Törvényszék 1.Pkf.20.823/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Debreceni Járásbíróság 85.Pk.500.443/2023/7. számú végzésére is kiterjedő hatállyal. Az alkotmányjogi panasz szerint a támadott végzések sértik az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését, XVI. cikk (1) bekezdését, valamint az Emberi Jogok Európai Egyezménye 8. cikk (1) bekezdését és 13. cikkét.
- [7] Az indítványozó álláspontja szerint a megzavart kapcsolattartást úgy kell kezelni, mintha az elmaradt volna, ennek megfelelően ilyen esetekben a bíróságoknak minden esetben rendelkezniük kell a megzavart kapcsolattartás pótlásáról is. Ezt az értelmezést támasztja alá az indítványozó szerint a 14/2023. (VII. 24.) AB határozat, melynek értelmében a bíróság „minden olyan esetben rendelkezhet az elmaradt kapcsolattartás pótlásáról, amikor az elmaradt kapcsolattartás végrehajtását elrendelő végzés meghozatalának feltételei teljesülnek” (Indokolás [34]), valamint a 3351/2022. (VII. 25.) AB határozat, mely szerint „egyes igazolványok (például: személyazonosító okmány és TAJ-kártya) átadásának hiánya minden esetben akadály a elvitel jogával rendelkező szülő alkotmányos jogai gyakorlásának” (Indokolás [61]).
- [8] Jelen esetben az indítványozó alkotmányjogi panaszában arra hivatkozott, hogy a gyermekek iratai hiányában nem tudott semmilyen programot szervezni a gyermekek számára a kapcsolattartás során, ezáltal a gyermekek indítványozóhoz való kötődése lazult, unalmassá vált.

II.

- [9] Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:

„VI. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. A véleménynyilvánítás

szabadsága és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.”

„XVI. cikk (1) Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Magyarország védi a gyermekek születési nemének megfelelő önazonossághoz való jogát, és biztosítja a hazánk alkotmányos önazonosságán és keresztény kultúráján alapuló értékrend szerinti nevelést.”

III.

- [10] 1. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt.
- [11] 2. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó a Debreceni Törvényszék végzését 2023. június 26. napján vette át, mely időponthoz képest alkotmányjogi panaszát határidőben, 2023. augusztus 22. napján terjesztette elő. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek tekinthető, ugyanis az alkotmányjogi panasz alapját képező bírósági eljárás kérelmezője volt. Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [12] 3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát kizárólag a saját nevében terjesztette elő, ugyanakkor abban az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésének sérelmét is állította. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pontja értelmében a bírói döntéssel szemben az érintett személy akkor fordulhat alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, ha a döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Az indítványozó gyermekei azonban az alkotmányjogi panaszban foglaltak alapján a jelen alkotmányjogi panasz eljárásnak nem voltak indítványozói. Az Alkotmánybíróság ezért arra a következtetésre jutott, hogy az Alaptörvény XVI. cikkének sérelmét állító indítványi elem nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pontja szerinti törvényi követelményt {legutóbb hasonlóan: 3284/2024. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [13] 4. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Emberi Jogok Európai Egyezménye 8. cikk (1) bekezdése és 13. cikke sérelmét is állította. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *f*) pontja értelmében az Alkotmánybíróság kizárólag jogszabály (és nem pedig egyedi bírói döntés) nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatát végezheti, az Alkotmánybíróságnak pedig nincs hatásköre az Abtv. 27. §-a szerinti eljárásban a bírói döntés nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára {lásd például: 14/2023. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [19]}. Az Alkotmánybíróság éppen

ezért a Debreceni Törvényszék végzésének Emberi Jogok Európai Egyezményébe ütközését hatáskör hiányában nem vizsgálhatta.

- [14] 5. Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével összefüggésben a határozott kérelem követelményét teljesíti.
- [15] 6. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [16] Az Alkotmánybíróság a 3244/2024. (VII. 5.) AB határozatban már vizsgálta (és igenlően válaszolta meg) azt a kérdést, hogy a gyermek személyazonosító okmányainak átadása megalapozhatja-e a megzavart kapcsolattartás pótlását, az alkotmányjogi panasz ezért alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem fogalmaz meg. Figyelemmel a 3244/2024. (VII. 5.) AB határozat megállapításaira, továbbá figyelemmel a Debreceni Törvényszék azon megállapítására, miszerint „a kapcsolattartás pótlása elrendelésének akkor van helye, ha a kapcsolattartás elmarad”, az Alkotmánybíróság megítélése szerint csak a támadott bírói döntések érdemi alkotmányossági vizsgálatának eredményeként állapítható meg, hogy az eljáró bíróságok döntéseik meghozatala során felismerték-e az előttük folyamatban volt ügy alapjogi relevanciáját, és döntésüket az eljárási törvény keretei között az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdéséből fakadó követelményeknek megfelelően hozták-e meg. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 31. § (6) bekezdését alkalmazva, külön befogadási eljárás mellőzésével, érdemben bírálta el.

IV.

- [17] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [18] 1. Az Alkotmánybíróság a különélő szülő és a gyermek kapcsolattartása során a gyermek okmányainak átadásával kapcsolatosan korábban már az alábbi elvi jellegű megállapításokat tette.
- [19] 1.1. A különélő szülő és a gyermek kapcsolattartáshoz való joga az Alaptörvényben a magánszféra-védelem [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés], valamint a gyermeknek a gondoskodáshoz [Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdés] és a szülőnek a neveléshez való joga [Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdés] részeként alapjogi rangra emelt jogosultság {3067/2021. (II. 24.) AB határozat, Indokolás [25]}.
- [20] A kapcsolattartás minden típusának ugyanaz a célja, mégpedig az, hogy a gyermek és a különélő szülő zavartalanul időt tölthessenek együtt. Az együtt töltött minőségi idő és a közösen megélt élmények a családtagok tekintetében fontos közösségteremtő

hatással bírnak, ennek pedig lelki és érzelmi szempontból meghatározó szerepe van a szülő-gyermek kapcsolatot érintően {3066/2022. (II. 25.) AB határozat, Indokolás [20]}.

- [21] 1.2. A kapcsolattartás célja (tekintettel a szülő Alaptörvényben biztosított neveléshez való jogára is) a maga teljességében akkor valósulhat meg, ha a különélő szülő dönthet arról, hogy a kapcsolattartás idejét miként (hol, hogyan, milyen nevelési vagy szabadidős programot szervezve) tölti el gyermekével, a vonatkozó jogszabályokkal és a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltakkal összhangban {3439/2022. (X. 28.) AB határozat, Indokolás [35]}.
- [22] 1.3. Ha a gyermek igazolványainak hiánya miatt a különélő szülőnek esetleg hatósági intézkedéstől kell tartania, vagy betegség esetében a gyermek orvosi vagy gyógyszerellátása veszélybe kerülhet, illetve a közös program földrajzi értelemben vagy más módon indokolatlanul korlátozottá válik, akkor a kapcsolattartás zavartalansága csorbát szenved, és annak korlátozása megállapítható {3351/2022. (VII. 25.) AB határozat, Indokolás [50]}.
- [23] A kapcsolattartás zavartalanságának része, hogy az elvitel jogát jogszerűen gyakorló szülő a gyermek szükséges hatósági igazolványainak a birtokában legyen a kapcsolattartás ideje alatt {3351/2022. (VII. 25.) AB határozat, Indokolás [59]}. Az okmányok átadásának kötelezettsége minden esetben a kapcsolattartásra vonatkozó határozat immanens eleme: a gyermek átadása szükségképpen magában foglalja a gyermek személyén túl a gyermek ruházata és a kapcsolattartás során szükséges egyéb tárgyak (így például gyógyszerek, tanszerek, okmányok) átadásának kötelezettségét is. A személyazonosító okmány és a TAJ-kártya esetében az okmány átadásának kötelezettsége általánosan érvényesül, hiszen ezekre a gyermeknek bármikor szüksége lehet, míg más okmányok (lakcímkártya, diákigazolvány, útlevél stb.) esetében a körülményektől függően mérlegelendő az átadás szükségessége {3351/2022. (VII. 25.) AB határozat, Indokolás [56], [58]}.
- [24] 1.4. A kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtására irányuló nemperes eljárás a jogszabályok és a végrehajtható határozat keretei között a kapcsolattartás teljességét, annak mennyiségét (időtartamát) és minőségét egyaránt védi {3244/2024. (VII. 5.) AB határozat, Indokolás [27]}.
- [25] A személyi igazolvány vagy más alapvető személyi okmány hiánya adott esetben akár a különélő szülő és a gyermek közötti kapcsolattartás olyan fokú megzavarását is okozhatja, melynek eredményeként már a kapcsolattartás pótlásának lehet helye, mely kérdést az eljáró bíróságok minden esetben egyedileg, az adott ügy körülményeinek alapulvételével vizsgálhatják meg. Sem a megzavart kapcsolattartás pótlásának automatikus elrendelése, sem pedig a megzavart kapcsolattartás pótlásának elvi éllel, az adott ügy egyedi körülményeit teljes mértékben figyelmen kívül hagyóan történő kizárása nem felel meg az Alaptörvényből fakadó követelményeknek. Az Alaptörvény ugyanis éppen azt a kötelezettséget rója a

bíróságokra, hogy az elbírálandó ügyek alkotmányjogi aspektusát, alapjogi relevanciáját felismerjék, az érintett alapvető jogok tartalmát feltárják, és erre tekintettel értelmezzék és alkalmazzák konkrét jogvitákban a jogszabályokat {3244/2024. (VII. 5.) AB határozat, Indokolás [29]}. Ha az eljáró bíróságok az Alaptörvény 28. cikke által számukra biztosított értelmezési tartomány keretei között maradva, az Alaptörvény rendelkezéseire figyelemmel hozzák meg döntésüket, a bírói döntés szakjogi-törvényességi felülbírálatára az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel. Amennyiben azonban az eljáró bíróság által választott jogértelmezés túllép az Alaptörvényből fakadó értelmezési tartomány keretein, az már szükségképpen a bírói döntés alaptörvény-ellenességét fogja eredményezni, mely szempont vizsgálata már minden esetben az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik {14/2023. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [29]}.

- [26] 2. Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben a Debreceni Törvényszék (a Debreceni Járásbírósággal egyezően) egyfelől megállapította, hogy a kérelmezett édesanya nem adta át igazolható módon a gyermekek okmányait az indítványozó részére, és ezért elrendelte a kapcsolattartás végrehajtását (ti. az okmányok átadásának kötelezettségét a jövőben megvalósuló kapcsolattartásokra). Másfelől azonban a Debreceni Törvényszék azt is megállapította, hogy „a kapcsolattartás pótlása elrendelésének akkor van helye, ha a kapcsolattartás elmarad. Jelen esetben erről nem volt szó, mert a kapcsolattartás megvalósult a gyermekek és a különélő szülő között, csupán a személyi okmányok átadása nem volt igazolható.” (Debreceni Törvényszék végzése, 2. oldal). A Debreceni Törvényszék végzésének ezen megállapítása kétségtelenül felveti az alaptörvény-ellenesség kételyét, az ugyanis, szemben a 3244/2024. (VII. 5.) AB határozatban is hangsúlyozott szempontokkal, pusztán formai (mennyiségi), és nem pedig tartalmi (minőségi) értelemben vizsgálta az indítványozó és gyermekei közötti kapcsolattartás megvalósulását.
- [27] A Debreceni Járásbíróság végzése szerint (melynek felülbírálatát végezte el a Debreceni Törvényszék, és melynek megállapításait ugyancsak osztotta a másodfokú bíróság, lásd a végzés 2. oldalát) ugyanakkor az indítványozó kérelmében „részletesen kifejtette, hogy ezen kapcsolattartások alkalmával az igazolványok hiánya mely programok során jelentettek zavaró, nehezítő körülményt, illetve okoztak többletköltséget.” (Debreceni Járásbíróság végzése, Indokolás [5]), azaz az indítványozó az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy alapját képező kérelmében a kapcsolattartás megzavarása körében csupán egyes programok szervezésének elnehezülését, illetőleg a programok megszervezésével kapcsolatos többletköltségek felmerülését jelölte meg, a Debreceni Járásbíróság pedig ezen tényállás alapulvételével jutott arra a következtetésre, hogy a megzavart kapcsolattartás pótlását nem rendeli el.
- [28] A gyermek és a különélő szülő közötti kapcsolattartást (figyelemmel az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlatára) szükségképpen zavarja a gyermek

személyazonosító okmányainak hiánya, ez azonban (ahogyan az az Alkotmánybíróság idézett gyakorlatából is következik) még nem adhat okot a megzavart kapcsolattartás automatikus pótlására. Egyes esetekben a kapcsolattartás megzavarásának mértéke ugyanakkor már elérheti azt a szintet, amely miatt a megzavart kapcsolattartás pótlásának lehet helye. Ez azonban már csak azért sem lehet automatikusan alkalmazandó jogkövetkezmény, mert a súlyosan megzavart kapcsolattartás pótlására értelemszerűen annak az időnek a rovására kerülhet csak sor, amelyet az együtt élő szülő tölthetne a gyermekkel, ráadásul a kapcsolattartás pótlásának minden esetben kifejezett célja a gyermek legjobb érdekének biztosítása, melyre az eljáró bíróságnak ugyancsak figyelemmel kell lennie.

[29] A Debreceni Járásbíróság végzésében részletesen számba vette a kapcsolattartás pótlása körében az Alkotmánybíróság irányadó, a Debreceni Járásbíróság végzésének meghozatalát megelőző döntéseiből fakadó szempontokat (lásd különösen a Debreceni Járásbíróság végzésének [16]-[19] bekezdéseit), ekként megállapítható, hogy a Debreceni Járásbíróság végzésének meghozatala során felismerte az előtte folyamatban volt ügy alapjogi relevanciáját. A Debreceni Törvényszék végzésében azt is rögzítette, hogy a Debreceni Járásbíróság végzésében foglalt indokolással egyetért (lásd a végzés 2. oldalát). Az eljáró bíróságok abban is egyetértettek, hogy a nemperes eljárás alapját képező, kapcsolattartásra vonatkozó határozat egyáltalán nem vonatkozott az időszakos kapcsolattartásra. Az Alkotmánybíróság arra is utal, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában maga sem adott elő olyan kivételes körülményt, melyet az eljáró bíróságok az indítványozó kérelmének elbírálása során nyilvánvalóan, indokolás nélkül figyelmen kívül hagytak volna.

[30] Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a rendelkező részben foglaltak szerint elutasította.

Budapest, 2025. február 25.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró,
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [31] Az alkotmányjogi panasz elutasításával egyetértettem, azonban az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése és az ahhoz fűzött kiforrott alkotmánybírószáki gyakorlat alapján annak indokolásában az alábbi szempontokat vélem jelentősnek.
- [32] Az Alkotmánybírószáki előtt fekvő ügyben mind az elsőfokon eljáró Debreceni Járásbírószáki, mind a Debreceni Törvényszék egységesen arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozót megillető kapcsolattartás nem volt az adott esetben zavartalan, vagyis az eljáró bírószáki kimondták az indítványozó kapcsolattartáshoz fűződő alanyi jogának korlátozását.
- [33] Így az Alkotmánybírószáknak jelen ügyben azt kell eldöntenie, hogy ezen alanyi jogban bekövetkezett korlátozás eléri-e az *alapjog* korlátozás szintjét. A határozat indokolásában kimerítően idézett alkotmánybírószáki gyakorlat alapján ezen alkotmányossági vizsgálatnak azon kell alapulnia, hogy a bírói jogértelmezés korlátozta-e a konkrét ügy tényállási keretei között az indítványozónak az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése és a XVI. cikk (2) bekezdése által biztosított kapcsolattartási jogát, és amennyiben igen, e korlátozás alkotmányos szempontból igazolható-e. Ez a következő két, egymással összefüggő kérdéstől függ: egyrészt a kapcsolattartáshoz való jog korlátozására vezet-e, ha a szülő úgy tudja, hogy a kapcsolattartás ideje alatt nincs a gyermek hatósági igazolványainak a birtokában; illetve másrészt az okmányok átadásának vélt elmaradása indokot adhat-e végrehajtási eljárás megindítására a hatályos szakjogi szabályok keretei között {lásd: 3351/2022. (VII. 25.) AB határozat, Indokolás [57]-[60]; 3439/2022. (X. 28.) AB határozat, Indokolás [33]; 3163/2023. (IV. 6.) AB határozat, Indokolás [25]}.
- [34] Ha az Alkotmánybírószáki határozatában az alapjog korlátozását állapítja meg, úgy az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerinti tesztet kellett volna alkalmaznia, a korlátozás alkotmányosságát ugyanis önmagában a bírói döntésekben szereplő indok, vagyis a „kapcsolattartás megzavarásának mértéke”, annak csekély súlya nem igazolhatja. Ezt támasztja alá az Alkotmánybírószáki 3351/2022. (VII. 25.) AB határozata, amelyben a testület az iratok hatósági jelleg szerinti fontossága alapján mondta ki: „egyes igazolványok (például: személyazonosító okmány és TAJ-kártya) átadásának hiánya minden esetben akadály a elvitel jogával rendelkező szülő alkotmányos jogai gyakorlásának, míg más igazolványok (például az útlevél) esetében ezek átadására nem minden esetben, hanem a körülményektől függően lehet szükség (figyelembe veendő például, hogy a különélő szülő rendelkezik-e és ha igen, milyen körben a gyermek külföldre vitelének jogával stb.)” (Indokolás [61]).

- [35] Jelen esetben meglátásom szerint az alapjogi korlátozás nem állapítható meg [azaz nem volt szükséges az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerinti korlátozási teszt alkalmazása], hiszen az édesanya nyilatkozata alapján az iratok a gyermeknél voltak, csupán az indítványozó figyelmét nem hívta fel erre, avagy az az indítványozó figyelmét kerülte el. Ennek tükrében nem is volt szükséges „kivételes körülmény igazolására” az alapjogi korlátozás megállapításához.
- [36] A korlátozás megállapításának lehetősége ugyanis a gyermek iratainak át nem adásából eredő megzavart kapcsolattartáshoz köthető, amely jelen ügyben nem áll fenn.
- [37] Megjegyzendő, hogy a kapcsolattartáshoz való jog zavartalan érvényesüléséhez fűződő felelősség mindkét szülőt terheli. A zavartalanság eléréséhez jelen ügyben az indítványozó az iratok meglétének ellenőrzésével hozzájárulhatott volna.

Budapest, 2025. február 25.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró